

CONCURRENTIESTRIJD: 'OMZET NETTORAMA PER VIERKANTE METER FLINK HOGER DAN BIJ BONI'

TEKST HERMAN TE PAS | BEELD RETAILSONAR, DISTRIFOOD

LOKALE STRIJD TUSSEN AH EN JUMBO MET NETTORAMA GROEIT

Het aantal Jumbo- en Albert Heijn-winkels met een Nettorama in het directe marktgebied gaat flink groeien. Eén van de gevolgen van de ombouw van de Boni-supermarkten naar de nog goedkopere A-merkendiscouner. Distrifood Magazine brengt in de aanloop naar die switch de nieuwe verhoudingen in kaart.

Eerst nog even de feiten op een rij. Nettorama en Boni maakten op 28 juli bekend te gaan fuseren. Alle Boni-winkels krijgen Nettorama op de gevel. De deal werd op 18 augustus goedgekeurd door kartelwaakhond ACM. Door de samenvoeging ontstaat een A-merkendiscouner van ruim 80 winkels. Boni zal geleidelijk als merknaam verdwijnen. En dat geleidelijke beamen verschillende bronnen rond Boni en Nettorama tegen Distrifood Magazine. Samengevat: van een snelle ombouw zal geen sprake zijn. Het kan wel vijf jaar duren voordat alle, op moment van schrijven 51, Boni-vestigingen zijn omgebouwd naar Nettorama. De verwachting is dat de transformatie in delen zal plaatsvinden. Na de eerste pakweg 10 winkels zal worden bekeken of men op de goede weg is, voordat de rest aan de beurt is. Ook zal niet al het Boni-materiaal in de klikeo verdwijnen, maar wordt bekeken wat er gebruikt kan worden in de nieuwe situatie. Dat zou ook verklaren waarom Boni nog steeds winkels ombouwt naar de nieuwe formule. Zo werd op 13 september nog een filiaal van Boni heropend in Genemuiden.

De Boni-winkel in Overijssel maakt deel uit van in totaal 83 supermarkten (Boni en Netto-

rama) die straks allemaal Nettorama op de gevel hebben staan. In opdracht van Distrifood Magazine legde Retailsonar (zie ook het kaartje op pagina 7) het complete aanbod onder de loep. Een analyse van deze fusie op de markt kent vele conclusies. Te veel om in één verhaal te benoemen. Distrifood Magazine vroeg aan het onderzoeksbureau specifiek in kaart te brengen waar AH en Jumbo zowel voor als na de ombouw concurreren met een Nettorama in het directe marktgebied.

Voor Albert Heijn is gekozen, omdat de formule marktleider is en met zijn Prijsfavorieten momenteel probeert een tegenwicht te bieden aan het prijsgeweld van (soft)discounters als Nettorama. Jumbo, edlp-formule, en Nettorama vlogen elkaar in het verleden regelmatig in de haren. Zo was Nettorama-eigenaar Jaap Bastmeijer eind 2011 ziedend toen Jumbo in een aantal vestigingen de tekst 'Jumbo is niet zo goedkoop als Nettorama' op de kassabon drukte. Dat Jumbo-winkels met een Nettorama in de buurt de laagste prijslijn van de formule hanteren, is ook een reden.

Afstand

Tijd voor de resultaten van Retailsonar. Let wel, alle afstanden zijn hemelsbreed. Aller-

eerst de maximale afstand tussen een Albert Heijn en een Jumbo met een (toekomstige) concurrerende vestiging van Nettorama. Die bedraagt om precies te zijn 10,639 kilometer. Tussen de Boni in Emmer-Compasuum en de Albert Heijn in Emmen zit die iets meer dan 10,5 kilometer. De langste afstand met een Jumbo zit tussen de Boni in het Drentse Borger en de Jumbo in Gieten. Net geen 9 kilometer (8,927 km).

Hoeveel van die Nettorama-winkels liggen (straks) in het directe marktgebied van een Albert Heijn of Jumbo? Voor het gemak pakken we een straal van 1 kilometer. Eerst Jumbo. Op dit moment zijn er 14 Nettorama-winkels die op minder dan een kilome-

Slechts 79 meter tussen de Boni en Jumbo (overkant links) in Odijk

Het aantal Nettorama-winkels in de omgeving van een AH en/of Jumbo groeit flink.

De Boni-formule zal uiteindelijk verdwijnen.

Nettorama is gemiddeld genomen goedkoper dan Boni.

ter afstand van een Jumbo zijn gevestigd. Na de ombouw van de Boni-winkels is dat aantal gegroeid naar 29. Meer dan een verdubbeling dus.

Als we de afstand nog iets kleiner maken, namelijk 500 meter, blijkt Jumbo op dit moment twee vestigingen te hebben die in deze categorie vallen. Tussen de Jumbo in Winterswijk en Nettorama in dezelfde plaats zit 430 meter. In Tilburg zitten beide formules bijna bij elkaar op schoot. Daar bedraagt de afstand tussen Jumbo en Nettorama op Het Wagnerplein slechts 83 meter. Na de Boni-ombouw stijgt het aantal winkels in deze categorie flink. Dan zijn er in totaal acht Nettorama-filiales (dus inclusief zes ex-Boni's) die op

minder dan 500 meter de degens kruisen met een Jumbo. Het gaat om winkels in Nijkerk, Heerde, Klazienaveen, Emmen (centrum), Leusden en Odijk. In de laatste twee gevallen bedraagt de afstand, net als in Tilburg, minder dan 100 meter. In Leusden is dat 88 meter, in Odijk slechts 79 meter. Beide plaatsen liggen in de provincie Utrecht.

Confrontatie met Albert Heijn

Dan de verhoudingen met Albert Heijn. In vergelijking met Jumbo is Albert Heijn lokaal gezien heel wat vaker een opponent van Nettorama dan Jumbo. Momenteel zijn er al 24 AH's die in een straal van 1000 meter moeten opboksen tegen een Nettorama. Na de

ombouw van de Boni-winkels zijn dat er maar liefst 47. Net geen verdubbeling.

Ook hier nemen we de categorie 'tot 500 meter' onder de loep. Wat blijkt: op dit moment zijn er 10 Albert Heijn-winkels die concurreren met een Nettorama op deze korte afstand. Bij vier vestigingen gaat het om een afstand van minder dan 100 meter. Dat is het geval in Geldrop (slechts 15 meter), Gorinchem (De Linie, 27 meter), Den Bosch (Gruttostraat, 40 meter) en Tilburg (Wagnerplein, 56 meter). In deze laatste categorie komen er twee bij. De Boni in Amersfoort en die in 't Harde liggen straks respectievelijk op 43 en 81 meter van een Albert Heijn. In totaal worden er 11 Boni's omgebouwd naar Nettorama die straks op nog

ACHT NETTORAMA-WINKELS OP DREMPEL VAN ALBERT HEIJN

	Oppervlakte	Type	Albert Heijn	Oppervlakte	Afstand
Nettorama Geldrop	1030 m ²	bestaande Nettorama	Albert Heijn Geldrop Heuvel	1277 m ²	15 meter
Nettorama Gorinchem De Linie	1175 m ²	bestaande Nettorama	Albert Heijn Gorinchem De Linie	1404 m ²	27 meter
Nettorama Den Bosch	1336 m ²	bestaande Nettorama	Albert Heijn 's-Hertogenbosch Gruttostraat	1610 m ²	40 meter
Nettorama Amersfoort	960 m ²	ex-Boni	Albert Heijn Amersfoort Euterpeplein	951 m ²	43 meter
Nettorama Tilburg Wagnerplein	944 m ²	bestaande Nettorama	Albert Heijn Tilburg Wagnerplein	1327 m ²	56 meter
Nettorama 't Harde	1543 m ²	ex-Boni	Albert Heijn 't Harde	998 m ²	81 meter
Nettorama Borger	1397 m ²	ex-Boni	Albert Heijn Borger	1558 m ²	120 meter
Nettorama Zeewolde	938 m ²	ex-Boni	Albert Heijn Zeewolde	1792 m ²	129 meter

geen 500 meter van een Nettorama liggen.

Een kleine zijspiong. Tilburg Wagnerplein komt ook voorbij in het gedeelte Jumbo vs. Nettorama. De Brabantse stad is het enige strijdtonel waar zowel Albert Heijn als Jumbo op relatief korte afstand concurreren met Nettorama op twee verschillende locaties. Niet alleen op het eerder genoemde Wagnerplein, ook in het zuiden van Tilburg. Tussen de Nettorama aan de Korvelseweg en Albert Heijn op het Korvelplein zit 300 meter. Op 740 meter afstand van dit filiaal van Nettorama staat een Jumbo, te vinden op het Lieve Vrouweplein.

Er zijn nog meer plaatsen waar Nettorama in een straal van een kilometer moet concurreren met zowel Albert Heijn als Jumbo. Verschil met Tilburg is dus dat het gaat om één in plaats van twee vestigingen van de softdiscouter. In die categorie vallen nu plaatsen als Winterswijk, Gemert, Echt, Valkenswaard, Sittard, Bergen op Zoom, Oosterhout (Patrijslaan), Oisterwijk, Nieuwegein en Hoogeveen.

Door de ombouw krijgen we echter meer van dit type concurrentievelden. Ook in Leusden, Putten, Hooglanderveen, Lelystad, Emmen, Nijkerk en Nunspeet staan straks zowel een Albert Heijn als een Jumbo op minder dan een kilometer afstand van een Nettorama.

Gelderland voorbij Noord-Brabant

Nog een paar conclusies uit het onderzoek van Retailsonar. De ombouw van de Boni-winkels heeft ook effect op het winkelbeeld per provincie. Na de ombouw zijn er in Noord-Brabant de meeste Nettorama-winkels te vinden die op minder dan een kilometer

afstand van een Jumbo (7) Nettorama-vestigingen) of Albert Heijn (14) zitten. Gevolgd door Gelderland en Utrecht. In Gelderland gaat het dan om zes Nettorama-winkels die op minder dan 1000 meter van een Jumbo zijn te vinden. Voor 10 filialen geldt dit ten opzichte van een Albert Heijn. De situatie in Utrecht is als volgt: vier filialen hebben op minder dan 1000 meter een Jumbo, negen winkels concurreren op korte afstand met Albert Heijn

Opvallend: Gelderland heeft na de ombouw meer Nettorama-vestigingen binnen de provinciegrenzen dan Noord-Brabant. Op dit moment zijn er 15 Nettorama-filialen te vinden in Noord-Brabant. Door de ombouw komt daar de Boni in Ravenstein bij. Gelderland heeft momenteel slechts twee winkels van Nettorama (Didam en Winterswijk). Wanneer de naam Boni straks is ingeruild voor Nettorama, komen daar 17 winkels bij. In totaal dus 19.

Ook Utrecht maakt een flinke slag. Nettorama zit in die provincie met twee vestigingen. Na de ombouw zijn dat er in totaal 15. Ook ietwat noordelijker groeit Nettorama flink. In Overijssel stijgt het winkelbestand van vijf naar 12. Drenthe heeft momenteel één Nettorama-winkel, maar dat aantal groeit naar zeven. Flevoland is een nieuwkomer. Daar kent niemand Nettorama nog. Straks zijn er drie te vinden in die provincie: Lelystad, Urk en Zeewolde.

Tilburg kwam al even voorbij als stad waar

Nettorama, Albert Heijn en Jumbo op relatief korte afstand met elkaar concurreren. Ook in Utrecht is sprake van een bijzondere situatie. Het is na de ombouw de enige plaats waar twee Nettorama-vestigingen aan dezelfde weg liggen. Wel een lange, namelijk de Amsterdamsestraatweg, met 5 kilometer de langste winkelstraat van Nederland. De Albert Heijn die het dichtst in de buurt ligt van een Nettorama aan de Amsterdamsestraatweg is straks de vestiging aan de Doornburglaan. Die ligt op 515 meter van de, op dit moment, Boni aan de Amsterdamsestraatweg nummer 609.

Omzet per vierkante meter

De vraag is of al die Jumbo en Albert Heijn-winkels het moeilijker krijgen wanneer er Nettorama op de gevel van de Boni-winkels staat. Volgens retailexpert Erik Hemmes vertellen de cijfers een duidelijk verhaal. 'De omzet per vierkante meter van een Nettorama-winkel is flink hoger dan die van een Boni. Als Nettorama op dat vlak beter scoort, heb je automatisch een grotere concurrent', zegt Hemmes. 'Ook de staat van de winkel en de omstandigheden tellen mee. Laat ik Loosdrecht als voorbeeld nemen. Daar staat een relatief nieuwe Boni-winkel met een oppervlakte van 1600 vierkante meter. En het is een supermarkt met veel parkeerplaatsen. De Jumbo in Loosdrecht, 1400 vierkante meter, heeft maar weinig parkeerplaatsen. Dan kun je zo uittekenen dat de Jumbo straks met Net-

FLINKE GROEI NETTORAMA HEeft GEVOLGEN VOOR ORGANISATIE VAN DE SUPERMARKTKETEN

NETTORAMA-WINKELS TOT 500 METER AFSTAND VAN JUMBO

	Oppervlakte	Type	Jumbo	Oppervlakte	Afstand
Nettorama Odijk	754 m ²	ex-Boni	Jumbo Odijk	1169 m ²	79 meter
Nettorama Tilburg Wagnerplein	944 m ²	bestaande Nettorama	Jumbo Tilburg Wagnerplein	949 m ²	83 meter
Nettorama Leusden	1013 m ²	ex-Boni	Jumbo Leusden 't Plein	1437 m ²	88 meter
Nettorama Emmen Centrum	1163 m ²	ex-Boni	Jumbo Emmen Wilhelminastraat	1244 m ²	196 meter
Nettorama Klazienaveen	1641 m ²	ex-Boni	Jumbo Klazienaveen	1400 m ²	276 meter
Nettorama Heerde	925 m ²	ex-Boni	Jumbo Heerde	1023 m ²	358 meter
Nettorama Winterswijk	1138 m ²	bestaande Nettorama	Jumbo Winterswijk	2100 m ²	430 meter
Nettorama Nijkerk Wheemplein	1560 m ²	ex-Boni	Jumbo Nijkerk	1721 m ²	450 meter

torama op de gevel het nog zwaarder krijgt.'

Hemmes is van mening dat Nettorama een sterkere formule is dan Boni. 'Nettorama heeft een betere uitstraling. Het is een warmere formule, goedkoper dan Boni, en waar je ook het gevoel hebt dat het een rijker assortiment heeft dan Boni. Gek genoeg is dat laatste juist niet het geval. Boni heeft meer assortiment. Dat je bij Nettorama het idee hebt dat je meer kunt krijgen, ligt aan de manier van presenteren. Dat zit 'm in de vakvulling en het stellingmateriaal. Ik weet echter niet of Boni een zuiniger beleid voert wat betreft het vullen van de vakken. Wat ik in ieder geval zou doen, is de Nettorama-indeling zo snel mogelijk introduceren in de Boni-winkels.'

Boni heeft volgens de retailexpert al eens goed afgekeken van Nettorama. 'Sinds een paar jaar geven ze, net als Nettorama, 10 procent korting bij de aankoop van meerdere producten. Of dat een verstandige beslissing is geweest? Dat is moeilijk te zeggen, want ik weet niet in welke mate die korting de omzet heeft gestimuleerd.'

Nettorama goedkoper

Hemmes gaf al aan dat Nettorama als het gaat om prijs goedkoper is dan Boni. Dat wordt

bevestigd wanneer Distrifood Magazine op 5 oktober de prijzen van een aantal producten van beide formules vergelijkt. De Boni in Odijk en de Nettorama in Nieuwegein worden voor de prijsvergelijking bezocht. Eerst een voorbeeld uit het schap frisdranken. Een 1,5-liter fles Coca-Cola Zero kost bij Boni die dag €2,35, bij Nettorama €2,19. Milner jonge kaas 30+ kost bij beide formules €2,95. Met het verschil dat Nettorama-kanten bij de aankoop van twee pakjes €2,66 per stuk betalen. Distrifood Magazine kijkt ook in de slagerij. Voor twee runderhamburgers moeten Boni-kanten €3 neerleggen. Dat is volgens de Nettorama-slager in Nieuwegein normaal gesproken ook de prijs bij zijn formule, alleen is het product nu in de actie. Wie acht (!) hamburgers koopt, hoeft slechts €5,99 te betalen. Verschil zit er ook in de prijs van een pak Crystal Clear (1,5 liter). Bij Boni kost het product €0,99. In de Nettorama is de klant 10 cent minder kwijt, €0,89. Tot slot wc-rollen van G'woon (12 rollen). Een verpakking kost die dag bij Boni €3,39. Nettorama rekent €3,19.

Marges Nettorama

Hemmes is van mening dat Boni de juiste beslissing heeft genomen door op te gaan in

Nettorama. 'Een heel goed besluit van Boni. Nettorama is gewoon de betere formule. Ook als je kijkt naar de cijfers. De marges bij Nettorama lagen jaren geleden rond de 10 procent, *double digit*. Dat zal nu weliswaar iets lager zijn, maar het percentage zal nog steeds hoog zijn.' Cijfers waar Boni volgens de retail-expert niet aan kan tippen. 'De netto-omzet van Boni in 2019 bedroeg €390 miljoen. De vraag is of dat exclusief btw is. Zo ja, komt er 11 procent bij en komen we uit op €430 miljoen. De nettowinst bedroeg maar 1,44 procent en dat is best laag. Ter vergelijking: Ahold zit op 4,3 procent en AH boven de 5.'

Hemmes houdt echter een slag om de arm over de omzetgroei van de Boni-winkels wanneer er Nettorama op de gevel staat. 'Als je 10 jaar geleden winkels ombouwde, kon je nog rekenen op een omzetplus van 10 tot 15 procent. Dat zal nu krap 8 procent zijn. De branche is dermate professioneler geworden dat je het geld niet zomaar kunt weghalen bij de concurrent. Ik zie de toekomst van Nettorama positief tegemoet, maar ben wel benieuwd hoe Nettorama zich gaat organiseren. Jaap Bastmeijer zei altijd: 'Ik wil niet meer dan 10 procent groeien in winkels per jaar. Als we harder groeien, zorgt dat alleen maar voor onrust in de organisatie. Op deze manier blijft de formule beheersbaar.' Nu gaat Nettorama dus in één klap harder groeien. Wat betekent dat voor de organisatie? Meer mensen in Oosterschouwen aan het werk? Maar nogmaals, Nettorama is onderscheidend genoeg om door te gaan als zelfstandige formule. Tegelijkertijd moet ik toegeven dat ik dat ook ooit zei over C1000', zegt Hemmes.

Concluderend: Nettorama is de sterkere formule van de twee. Boni is weliswaar gegroeid als formule, maar heeft niet de kracht van Nettorama. Door de fusie komt een langgekoesterde wens van Nettorama in vervulling. En dat is het braakliggende terrein tussen Twente aan de ene kant en Brabant en Limburg aan de andere kant in handen krijgen. Dat lukt nu met Boni. Nettorama moet er alleen op letten dat het een kostengedreven operatie blijft.

Distrifood Magazine heeft Nettorama vragen gesteld over de ombouwoperatie. De formule zegt in een reactie 'geen belangstelling te hebben om de vragen te beantwoorden'. **D**

